

پایش بازار

Energy Prices				Charts	Energy Prices				Charts
INDEX	PRICE	%	TIME(GMT)		INDEX	PRICE	%	TIME(GMT)	
WTI Crude	\$68.15	-13.06	6:44 PM		WTI Crude	\$76.10	-3.68	7:29 PM	
Brent Crude	\$82.22	-0.04	6:43 PM		Brent Crude	\$78.89	-2.89	9:59 PM	
Natural Gas	\$5.45	+7.48	6:26 PM		Natural Gas	\$5.07	+3.33	9:59 PM	
27 November 2021 2:08 AM GMT					20 November 2021 5:54 AM GMT				

بویایی های بازار

۱- قیمت های نفت در دیروز یعنی جمعه سیاه بشدت کاهش یافت. اعلام شیوع سویه های جدید از بیماری کووید-۱۹ پیش بینی برای آینده تقاضا را تحت الشعاع قرار داده است. قیمت نفت خام برنت از ابتدای ماه نوامبر ۱۴ دلار یعنی حدود ۱۷ درصد کاهش داشته و امروز به قیمت ۷۲.۷۲ دلار هر بشکه در بازار لندن به فروش رسید. قیمت نفت وست تگزاس اینترمدییت برای تحویل در کاشینگ در بازار نیویورک به قیمت ۶۸.۱۵ دلار هر بشکه یعنی ۱۵.۵ دلار کمتر از ابتدای نوامبر معامله شد. قیمت گاز طبیعی در هنری هاب نیز که ۶.۲۲ دلار هر میلیون بی تی یو بود به ۵.۴۵ یعنی یک دلار کمتر از قیمت اول نوامبر معامله شد.

تفسیر هفته

۲- بهای نفت خام پس از رفع محدودیت های وضع شده برای پیشگیری از شیوع ویروس کرونا، بازگشت رشد اقتصادی، و آغاز دوباره سفرها افزایش یافته بود، اما قیمت نفت از ابتدای هفته کاهش یافته و دیروز جمعه این کاهش به حداکثر رسید. در ابتدا دولت ایالات متحده تصمیم گرفت که ۵۰ میلیون بشکه از ذخائر نفتی استراتژیک (Strategic Petroleum Reserves) آمریکا را در بازار به فروش برساند. آمریکا سپس ادعا کرد که دیگر کشورها نیز به آمریکا تاسی کرده مقداری از ذخائر اضطراری خود را به بازار ریخته اند. منابع آگاه در کاخ سفید پیشتر به رسانه ها گفته بودند که برنامه آزادسازی نفت از ذخایر استراتژیک نفت آمریکا با همراهی هند، کره جنوبی، انگلستان، و ژاپن اجرا می شود. در مجموع کشورها ۷۱.۵ میلیون بشکه در روز در این برنامه به بازار وارد کردند، اما تاثیر آن بر قیمت نفت چندان نبود. اعلامیه کاخ سفید حاکی از آن است که آمریکا ممکن است اقدامات بیشتری را برای ثبات در

بازار در نظر گیرد. اما استفاده مجدد از ذخائر نفت استراتژیک بعید می نماید. نفت ریخته شده در بازار توسط آمریکا از نوع ترش و همراه با گوگرد قابل توجه و در روزهای تعطیل شکرگذاری در آمریکا بوده است. این بدان معناست که اقدام دولت آمریکا بیشتر سیاسی و نمادین بود و برای دولت آمریکا بیشتر پیامدهای روانی بیشتر شدن عرضه در بازار مد نظر بوده است. در حالیکه در گذشته استفاده از ذخائر استراتژیک بیشتر برای موقعیت های اضطراری مانند جنگ و توفان و آتش سوزی بوده است، نه برای تنظیم بازار. اما بالارفتن قیمت نفت خام موجب شده بود که قیمت فرآورده های نفتی در آمریکا افزایش یابد. یکی از شاخص های چگونگی رای دادن مردم آمریکا در انتخابات ریاست جمهوری، قیمت فرآورده های نفتی و بخصوص بنزین می باشد. از سوی دیگر چین بصورت روشن از اقدام آمریکا دفاع نکرده و تا کنون مشخص نشده که آیا واقعا از ذخائر خود به بازار ریخته است یا نه. سخنگوی وزارت خارجه چین میگوید که چین هم با مصرف کنندگان و هم با تولیدکنندگان برای حفظ ثبات بازار نفت در تماس است. در واکنش به پایین آمدن قیمت نفت و اقدام آمریکا، ممکن است ائتلاف گروه کشورهای صادرکننده نفت موسوم به اوپک پلاس نیز در واکنش به نگرانی های موجود نسبت به کاهش تقاضای نفت همزمان با فراگیری موج جدید همه گیری ویروس کرونا در اروپا، برنامه افزایش ماهانه تولید خود را در جلسه هفته آینده تعدیل کند.

۳- حجم تولید روزانه کشورهای عضو اوپک به ۲۷ میلیون و ۴۵۰ هزار بشکه رسیده که نسبت به ماه قبل، بیش از ۱.۵ میلیون بشکه افزایش یافته است. اما خبرهای رسیده حاکی از آن است که اوپک مایل نیست بیشتر از توافق های قبلی نفت وارد بازار نماید. این مسئله باعث عدم قطعیت در آینده نزدیک بخصوص ۲۰۲۲ خواهد شد. پیش بینی می شود که تولید مجموعه اوپک پلاس در ماه دسامبر ۲۰۲۱ ۳۸.۴ میلیون بشکه در دروز باشد. اما وضعیت فنی در کشورهایمانند نیجریه مشکلاتی را به همراه خواهد داشت که احتمالاً این بخش از اوپک + ۱۰۰ هزار بشکه در روز کمتر تولید کند. در جلسه اوپک+ در ماه دسامبر در هفته آینده برای تولید در فصل اول ۲۰۲۲ تصمیم گرفته خواهد شد. احتمالاً این گروه تصمیم به کمتر کردن تولید بگیرد، زیرا بر خلاف پیش بینی های قبلی محدودیت های همه جانبه دراروپا علیه بیماری کوید-۱۹ و بروز سویه های جدید در دیگر نقاط جهان بخصوص جنوب آفریقا باعث ضعیف شدن تقاضا می گردد.

۴- ایالات متحده یکی دیگر از بنگاه های دخیل در ساخت خط لوله گاز طبیعی نورداستریم ۲ را تحریم کرد. شرکت روسی ترانس آدیرا که در خطوط کشتیرانی فعال است، به علاوه دو کشتی به اتهام مشارکت در ساخت خط لوله ای که می تواند در سال ۵۵ میلیارد مترمکعب از گاز طبیعی روسیه را از طریق بستر دریای بالتیک به آلمان منتقل کند تحریم شدند. ممکن است که دولت بایدن انفراداً علاقه ای به چنین کاری نداشته اما این دولت باید گزارش تحریم سازندگان خط را برای کنگره ارسال کند. این بدان معناست که دولت های بزرگ از تحریم علیه دیگر کشورها به این سادگی دست

- برنخواهند داشت، حتی اگر کشور تحریم شونده، هم پیمانی مانند آلمان باشد. از طرف دیگر اخباری در بازار نفت به گوش می خورد که چین مقدار نفت خریداری شده از ایران را افزایش داده است. به گزارش روزنامه واشنگتن پست، چین پس از روی کار آمدن دولت جو بایدن در ایالات متحده آمریکا، خرید نفت از ایران را تا ۳ برابر افزایش داده است. براساس آمار تولید نفت کشورهای عضو اوپک در ماه اکتبر ۲۰۲۱، عربستان سعودی تولید روزانه نفت خام خود را به ۹.۸ میلیون بشکه، عراق ۴.۱۵۰ میلیون بشکه، امارات عربی متحده ۲.۸۳۰ میلیون بشکه، کویت ۲.۵ میلیون بشکه، ایران ۲ میلیون و ۵۲ هزار بشکه، نیجریه ۱.۴۵۰ میلیون بشکه و لیبی به ۱.۱۳۰ میلیون بشکه رسانده است.
- ۵- پرونده هسته ای ایران با تحولات جدیدی روبروست. هفتمین دور مذاکرات در مورد وضعیت هسته ایران از ۸ آذر در وین شروع می شود. این پرونده یکبار در ۲۰۱۵ با توافق موسوم به برجام به مصالحه رسید. اما با بیرون رفتن آمریکا از این توافق و اعمال مجدد تحریم ها مجدداً مناقشه همراه با اقدامات ایران و طرف مقابل ادامه یافت. بگزارش اکونومیست انتظار می رود آمریکا در نیمه نخست ۲۰۲۲ برخی از تحریم های نفتی ایران را بردارد، رویدادی که موجب حمایت از رشد اقتصادی ایران خواهد شد. ایران حمایت کوتاه مدت خود از خانوارهای کم درآمد را افزایش خواهد داد و همزمان در آستانه افزایش صادرات نفت، ظرفیت های تولید نفت و گاز خود را نیز افزایش خواهد داد.
- ۶- با توجه به اینکه عرصه روابط بین الملل برای همه کشورها عرصه ای چند بعدی است، هر دو کشور تحریم کننده و تحریم شونده علاقه دارند بدانند تعامل آنها در سایر ابعاد غیر از موضوع مورد مناقشه چه اثری بر رفتارهای خود و طرف مقابل در بعد تحریم دارد. به عبارت دیگر کشور تحریم شونده در مواجهه با تحریم به این فکر خواهد افتاد که چه طور می تواند به منافع تحریم کننده در حوزه ای غیر از موضوع مورد مناقشه آسیب بزند یا این منافع را تهدید کند با این هدف که او را از آغاز یا پیگیری تحریمها منصرف کند. متقابلاً کشور تحریم کننده نگران این موضوع خواهد بود که آغاز یا پیگیری تحریمها چه اثری بر رفتار تحریم شونده در سایر حوزه ها خواهد داشت و تحریم کننده خواهد پرسید که در صورت اعمال تحریم آیا تحریم شونده منافع من در سایر ابعاد را هدف خواهد گرفت یا نه. بدیهی است اگر کشور تحریم شونده چنین امکانی نداشته باشد، یا اثرگذاری اش بر موضوعاتی باشد که جزء منافع و اولویت های تحریم کننده نیست یا در حوزه هایی که جزء منافع تحریم کننده است قدرت اثرگذاری ندارد، چنین فکری نخواهد کرد و اختیار عملش تنها انتخاب بین ادامه دادن موضوع مورد مناقشه یا توقف آن و تن دادن به خواسته های تحریم کننده است.
- ۷- در نگاه اول داشتن اختیار مقابله به مثل و اقدام متقابل یک ابزار بازدارنده محسوب می شود و به نظر می رسد در چنین شرایطی کشورهای تحریم شونده بتوانند مانع از اجرای تحریم شوند. اما بررسی اولیه نمونه های تحریم نشان می دهد کشورهای تحریم شونده ای که به نظر می رسد از چنین امکانی برخوردارند یا از آن استفاده نکرده اند یا اگر چنین اقدامی انجام داده اند منجر به رفع تحریمها نشده

است. در مورد تحریمهای ایران به خصوص در ابتدای سال ۲۰۱۲ به نظر می‌رسید ایران بتواند با به هم ریختن بازار نفت اتحاد کشورهای غربی علیه خود را به هم بزند و آنها را در اعمال فشار علیه ایران سست کند اما ایران چنین کاری نکرد و با وجود طرح موضوع قطع پیش‌دستانه صادرات نفت به اروپا در مجلس شورای اسلامی چنین اقدامی صورت نگرفت. در مورد تحریمهای عراق و لیبی نیز پدیده مشابهی ملاحظه می‌شود. ممکن است در حالاتی که کشور تحریم‌شونده قدرت مقابله به مثل در حوزه‌ای غیر از موضوع مورد مناقشه داشته باشد اساساً به دلیل همین قدرت، تحریمی از ابتدا شکل نگرفته باشد و تحریم‌کننده احتمالی حتی فکر چنین کاری را نکند. این نکته درست است اما همچنان نمی‌تواند مشاهده‌های تحریمی را که در آن تحریم‌شونده دست و پا بسته عمل کرده است توجیه کند. به عبارت دیگر وجود مثالهای نقضی که در آنها از قدرت مقابله به مثل استفاده نشده است نشان می‌دهد موضوع جای بررسی دارد. حال یا این بررسی منجر به اثبات شهود اولیه و توجیه مشاهدات خلاف آن (با دلایل و توضیحات دیگر) می‌شود یا به رد شهود اولیه می‌انجامد که در این صورت باید مواردی که تحریم اساساً از ابتدا به دلیل قدرت تقابل تحریم‌شونده طرح نشده‌اند، توجیه و تفسیر کرد. بنابراین با توجه به انتظارات مبنی بر رفع تحریم‌ها از نیمه نخست سال ۲۰۲۲، سیاست ایران در وهله نخست بر افزایش ظرفیت تولید بخش‌های نفت و گاز تمرکز دارد. تقاضای بیشتر از سوی چین، توسعه فازهای باقی مانده میدان گازی پارس جنوبی و گشایش یک ترمینال جدید صادرات نفت در جاسک، با دسترسی بیشتر به بازارهای آسیایی ایران، به این موضوع کمک خواهند کرد. با افزایش سطح فقر و تشدید فشار تورمی بر مصرف بخش خصوصی، دولت ایران بر افزایش تولیدات صنعتی و کارخانه‌ای در سایر بخش‌ها همچون خودروسازی تمرکز خواهد کرد تا بتواند ابزاری برای رشد باثبات اقتصادی فراهم آورد.